

Notat

Modtager(e):

SU-forligskredsen, UFU, FEU

Kopi:

Opfølgning på EU-Domstolens dom i C-238/15, Bragança Linares Verruga

EU-Domstolen har den 14. december 2016 afsagt dom i sag C-238/15, Bragança Linares Verruga m.fl. Danmark har afgivet både skriftligt og mundtligt indlæg i sagen.

Sagen handler om, hvilke krav om tilknytning en medlemsstat kan stille for at yde uddannelsesstøtte til børn af grænsegængere. Med grænsegængere menes EU/EØS-borgere, der er arbejdstagere eller selvstændige erhvervsdrivende i én EU-medlemsstat, men har bopæl i en anden medlemsstat.

Efter tidligere gældende luxembourgiske regler om uddannelsesstøtte blev der stillet krav om, at en EU- eller EØS-borger - der arbejdede som grænsegænger - skulle have arbejdet i Luxembourg i en uafbrudt periode på mindst 5 år, for at grænsegængerens barn kunne opnå ret til uddannelsesstøtte i Luxembourg. Luxembourg har inden domsafsigelse i sagen opblødt dette tilknytningskrav. Reglerne blev ændret i 2014 således, at der i dag stilles krav om, at grænsegængerens barn skal have arbejdet i en samlet periode på mindst fem år inden for en referenceperiode på syv år, for at grænsegængerens barn kan opnå ret til uddannelsesstøtte fra Luxembourg.

EU-Domstolens dom

Domstolen har i sagen skullet forholde sig til spørgsmålet om, hvorvidt artikel 7, stk. 2, i forordning nr. 492/2011 om arbejdskraftens frie bevægelighed inden for Unionen er til hinder for en medlemsstats lovgivning, hvorefter tildelingen af uddannelsesstøtte til ikke-bosiddende studerende gøres betinget af, at den studerendes forælder har arbejdet i medlemsstaten i en uafbrudt periode på mindst fem år, mens en sådan betingelse ikke er fastsat over for de studerende, der er bosiddende på den nævnte medlemsstats område.

Domstolen anfører i præmis 56-58:

"56. *Ligesom det var tilfældet i den sag, der gav anledning til dom af 20. juni 2013, Giersch m.fl. (C-20/12, EU:C:2013:411), forholder det sig i hovedsagen således, at modtagerne af den økonomiske støtte for det første ikke er arbejdstagerne selv, men deres børn, der ikke er bosiddende i Luxembourg, og som ønsker at uddanne sig, ligegyldigt om det er i Luxembourg eller i en hvilken som helst anden stat, og for det andet, at tilknytningen til det luxembourgiske samfund i denne henseende kan frem-*

24. maj 2017

Uddannelses- og
Forskningsministeriet
Jura og Internationale Forhold

Børsgade 4
Post Postboks 2135
1015 København K
Tel. 3392 9700
Fax 3332 3501
Mail ufm@ufm.dk
Web www.ufm.dk

CVR-nr. 1680 5408

Ref.-nr. 15/016213-51

stå mindre klar for børn af grænsearbejdere end for børn af vandrende arbejdstagere bosiddende i Luxembourg.

57. *Under disse omstændigheder synes det legitimt, at den støtteydende stat ønsker at sikre sig, at grænsearbejderen faktisk er integreret i det luxembourgske samfund, ved at opstille et krav om en tilstrækkelig tilknytning for at undgå den risiko for, at der opstår en »studiestøtteturisme«, som de regeringer, der har afgivet indlæg, har påberåbt sig. [herunder den danske regering, UFM's tilføjelse]*
58. *I denne henseende må det anerkendes, at den ved den ændrede lov af 22. juni 2000 krævede betingelse om, at den forælder, der er grænsearbejder, har haft en minimumsbeskæftigelsesperiode i Luxembourg, for at børn af grænsearbejdere er berettigede til den økonomiske støtte fra staten til videregående uddannelse, kan påvise såvel en sådan tilknytning mellem disse arbejdstagere og det luxembourgske samfund som en rimelig sandsynlighed for, at den studerende efter endt uddannelse vender tilbage til Luxembourg.”*

I Domstolens prøvelse af, hvorvidt betingelsen om en uafbrudt minimumsbeskæftigelse er nødvendig, anfører Domstolen i præmis 69:

- ”69. *En bestemmelse som den, der er fastsat i den i hovedsagen omhandlede lovgivning, og hvorefter tildelingen af økonomisk støtte til videregående uddannelse til ikke-bosiddende studerende gøres betinget af, at den studerende har en forælder, som har arbejdet uafbrudt i Luxembourg i mindst fem år på tidspunktet for ansøgningen om økonomisk støtte, uden at gøre det muligt for de kompetente myndigheder at tildele denne støtte, når det ligesom i hovedsagen forholder sig således, at forældrene bortset fra kortvarige afbrydelser har arbejdet i Luxembourg i en betydelig periode – i det foreliggende tilfælde knap otte år – i tiden forud for denne ansøgning, indeholder en restriktion, der går ud over det, som er nødvendigt for at nå det legitime mål om at øge antallet af personer med en videregående uddannelse i den bosiddende befolkning, idet sådanne afbrydelser ikke er af en sådan art, at de kan bryde tilknytningen mellem den, der ansøger om den økonomisk støtte, og Storhertugdømmet Luxembourg.”*

På den baggrund fastslår Domstolen i præmis 70:

- ”70. *Henset til samtlige ovenstående betragtninger skal det forelagte spørgsmål besvares med, at artikel 7, stk. 2, i forordning nr. 492/2011 skal fortolkes således, at den er til hinder for en medlemsstats lovgivning som den i hovedsagen omhandlede, hvorefter tildelingen af økonomisk støtte til videregående uddannelse til ikke-bosiddende studerende – med henblik på at søge at øge andelen af bosiddende personer, der har afsluttet en videregående uddannelse – gøres betinget af, at mindst den ene af disse studerendes forældre har arbejdet i denne medlemsstat i en uafbrudt periode på mindst fem år på tidspunktet for ansøgningen om økonomisk støtte, mens en sådan betingelse ikke er fastsat over for de studerende, der er bosiddende på den nævnte medlemsstats område.”*

Danske regler

Ligesom Luxembourg valgte Danmark efter EU-Domstolens dom i sag C-20/12, Giersch, at fastsætte særlige regler for familiemedlemmer til grænsegængere. Ifølge de danske regler har børn af grænsegængere således alene ret til SU til uddannelse i udlandet, hvis grænsegængerens har været arbejdstager eller selvstændig erhvervsdrivende i Danmark i en sammenhængende periode på mindst 5 år umiddelbart før ansøgningstidspunktet.

Reglerne om tilknytning til Danmark ved ansøgning om SU til uddannelse i udlandet fremgår af SU-bekendtgørelsens kapitel 1 og trådte i kraft i sommeren 2014.

Konsekvenser af Verruga-dommen

EU-Domstolen slår med dommen fast, at det er legitimt, at den støtteydende medlemsstat ønsker at sikre sig, at grænsegængerens faktisk er integreret i medlemsstaten, ved at opstille et krav om en tilstrækkelig tilknytning for at undgå den risiko for, at der opstår ”studiestøtte-turisme”.

Domstolen slår dog også fast, at kravet om, at grænsegængerens skal have arbejdet i givermedlemsstaten i uafbrudt 5 år umiddelbart forud for ansøgningstidspunktet, for at familiemedlemmer til grænsegængerens kan få ret til SU, er for restriktivt i forhold til formålet med reglen – at sikre en vis grad af tilknytning til den støtteydende medlemsstat, som anført i ovennævnte præmis 69.

EU-Domstolen har i sin afgørelse ikke forholdt sig til, om de nye luxembourgske regler med krav om, at grænsegængerens skal have arbejdet i samlet set fem år inden for en referenceperiode på syv år, for at grænsegængerens familiemedlem kan opnå ret til uddannelsesstøtte, er forenelige med artikel 7, stk. 2, i forordningen om arbejdskraftens fri bevægelighed.

Uddannelses- og Forskningsministeriet vurderer, at det danske krav om 5 års uafbrudt arbejde umiddelbart forud for ansøgningstidspunktet på baggrund af dommen skal udvides til et krav om 5 ud af 7 års arbejde umiddelbart forud for ansøgningstidspunktet, når den studerende ansøger om SU til en hel uddannelse i udlandet for at bringe de danske regler i overensstemmelse med EU-retten.

Det er endvidere ministeriets vurdering, at familiemedlemmer til grænsegængere, der opfylder et af følgende seks tilknytningskrav for at kunne få SU til en hel uddannelse i udlandet, ligeledes har en tilstrækkelig tilknytning til Danmark til at kunne få adgang til SU til uddannelse i udlandet:

- 1) 2 års ophold i Danmark inden for de seneste 10 år forud for ansøgningstidspunktet.
- 2) Betydelig skolegang i Danmark (Der er givet tilsagn på baggrund af 7 års folkeskole eller en hel ungdomsuddannelse).
- 3) Har nær kontakt til familiemedlemmer i Danmark i en betydelig periode (Der er givet tilsagn på baggrund af et ophold hos faster i Danmark i 3 år inden for de sidste 10 år eller 1,5 år hos faster umiddelbart før studiestart – ophold i forbindelse med ferie og højtider er ikke tilstrækkeligt, selv om det har stået på over en årrække).

- 4) Betydelige økonomiske bånd til Danmark i en betydelig periode (Der er givet tilsagn på baggrund af at have drevet virksomhed i Danmark i 3 år eller at vedkommende besidder fast ejendom).
- 5) Arbejde i Danmark i en betydelig periode (Der er givet tilsagn på baggrund af fuldtidsarbejde i 2 år eller deltidsarbejde over en længere sammenhængende periode).
- 6) Nær ved at opfylde et af kriterierne 2-5 og har betydelige danskkundskaber (Der er givet tilsagn på baggrund af 6 års skolegang og betydelige dansk-kundskaber/4 års skole/arbejde/aftjent værnepligt og betydelige dansk-kundskaber).

På den baggrund foreslås det at udvide adgangen til SU til uddannelse i udlandet til familiemedlemmer til grænsegængere, der opfylder et af ovennævnte seks tilknytningskriterier.

Økonomiske konsekvenser

Det er ikke muligt præcist at fastlægge, hvor mange flere der vil få adgang til dansk SU til uddannelse i udlandet med den foreslåede ændring.

Det kan dog oplyses, at der – siden tilknytningskriterierne trådte i kraft den 1. juli 2014 – er givet SU til en hel uddannelse i udlandet til samlet set 134 personer på baggrund af ovennævnte kriterier nr. 2-6 og grænsegængerreglen.

Af de 134 tilsagn er i alt 18 givet efter grænsegængerreglen, hvoraf 9 var danske statsborgere, 6 var EU/EØS-statsborgere, og 3 var statsborgere fra tredjelande.

Med den foreslåede model ligestilles familiemedlemmer til grænsegængere med familiemedlemmer til herboende arbejdstagere. Det er vurderingen, at familiemedlemmer til grænsegængere kun i begrænset omfang vil kunne opfylde et af tilknytningskravene nr. 1-6. Familiemedlemmer til grænsegængere forventes primært at vil kunne opfylde kravet om 5 ud af 7 års arbejde umiddelbart før ansøgningstidspunkt.

Den foreslåede ændring om, at familiemedlemmer til grænsegængere vil få deres tilknytning til Danmark vurderet efter de samme kriterier, som familiemedlemmer til herboende arbejdstagere, forventes primært at få betydning for uddannelsessøgende, der er danske statsborgere, og som er børn af grænsegængere. Disse (voksne) børn har i dag ikke ret til SU til uddannelse i udlandet, hvis forældrene er grænsegængere og har arbejdet i Danmark i mindre end 5 år forud for ansøgningstidspunkt – heller ikke selvom barnet selv opfylder et eller flere af kriterierne i nr. 1-6.

Således vil en dansk statsborger, som f.eks. har taget hele sin folkeskoleuddannelse i Danmark, men efterfølgende er udrejst til Sverige med sine forældre, ikke efter de nuværende regler kunne få SU, hvis forældrene er grænsegængere, med mindre forældrene har arbejdet i Danmark uafbrudt i mindst 5 år forud for ansøgningstidspunktet. Dette gælder, selvom den danske statsborger selv bliver boende i Danmark, mens forældrene f.eks. er udrejst til Sverige.

Med de nuværende regler har danske børn af grænsegængere derved kun ret til SU i kraft af forældrenes tilknytning til Danmark.

Uddannelses- og Forskningsministeriet vurderer, at de foreslåede justeringer af reglerne kun i meget begrænset omfang udvider adgangen til SU til uddannelse i udlandet, og dermed vurderes antallet af studerende med SU til uddannelse i udlandet kun at blive påvirket marginalt.

Opfølgning/proces

De foreslåede ændringer forudsætter ændring af SU-bekendtgørelsen. Betingelserne for disse er reguleret i bekendtgørelsens §§ 1, 4, 5 og 6.

Regeringen drøfter disse forslag til ændring af SU-bekendtgørelsen med SU-forligskredsen med henblik på at justere bestemmelserne om familiemedlemmer til grænsegængeres adgang til uddannelsesstøtte til en hel uddannelse i udlandet.